

Inzicht in interactie tussen ouder en kind

BRON: Expertisecentrum Kinderopvang, 2025

Mogelijk gemaakt met een projectsubsidie van Ministerie Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Pedagogisch professionals gaan onder leiding van hun coach aan de hand van casussen in gesprek over de interactie tussen ouder en kind. De tool geeft ze handvatten om de interactie tussen ouders en kinderen tijdens het breng- en haalmoment te observeren. Om zo beter zicht te krijgen op de opvoedstijl en -visie van ouders en de behoeften van het kind.

VOOR WIE

Pedagogisch professionals en pedagogisch coaches

DOEL

Zicht te krijgen op de opvoedstijl en -visie van ouders en de behoeften van het kind, wat kan leiden tot het verder opbouwen van de vertrouwensrelatie en betere afstemming van het pedagogisch handelen op de opvoeding thuis.

WAT

Casussen en een lijst met categorieën om zicht te krijgen op de interactie tussen ouder en kind tijdens breng- en haalmomenten.

WERKWIJZE

De tool kan worden ingezet door de pedagogisch coach tijdens een groepscoaching. Aan de hand van casussen en een lijst met categorieën krijgen pedagogisch professionals zicht op wat er tijdens breng- en haalmomenten geobserveerd kan worden in de interactie tussen ouder en kind. De pedagogisch coach bespreekt met de pedagogisch professionals hoe deze inzichten ingezet kunnen worden om de samenwerking met ouders te versterken.

1. Print de casussen die je wilt gaan gebruiken en de lijst met categorieën uit.
2. Verdeel de groep in subgroepjes en geef elk groepje de casussen en de lijst met categorieën.
3. Laat de pedagogisch professionals met elkaar bespreken welke categorieën ze herkennen in de casussen, of er onderdelen uit de casus zijn die zij herkennen in de interactie tussen ouders en kinderen op hun groep en hoe ze deze inzichten in kunnen zetten om de samenwerking met ouders te versterken.
4. Laat elk groepje een casus plenair nabespreken.

→ Casussen

Hieronder staan per leeftijdscategorie casussen die je kunt gebruiken tijdens de coaching. Je kunt uiteraard ook zelf casussen schrijven of de pedagogisch professionals vragen om casussen aan te leveren.

BRENGEN 0-2 JAAR

- Een moeder brengt haar 16 maanden oude dochter naar de groep. Het meisje klemt zich stevig aan haar vast en maakt zich klein. De moeder aarzelt en zegt: "Ze moet altijd even wennen." Ze kijkt de pedagogisch professional vragend aan, maar wacht af. De pedagogisch professional glimlacht en zegt: "Ze mag even rustig rondkijken. Misschien wil ze een knuffel van ons?" De moeder knikt, maar blijft haar dochter stevig vasthouden.
- Een vader brengt zijn 18 maanden oude zoon en volgt een vaste routine: jas ophangen, schoenen wisselen en een knuffel geven. "Eerst goedemorgen zeggen," herinnert hij zijn zoon. Het kind lijkt de vaste volgorde prettig te vinden en kijkt de pedagogisch professional aan. "Hij was gisteren erg moe toen we thuis kwamen, we hebben hem meteen naar bed naar bed gebracht" zegt de vader. De professional antwoordt: "Hij was na zijn dutje wat hangerig, maar genoot van het buiten spelen." De vader knikt en zegt: "Dat herken ik."
- Een moeder brengt haar anderhalf jaar oude zoon en zegt snel: "Mama moet weg, doe!" Ze geeft hem een vluchtige kus en loopt naar de deur. Het kind blijft staan en kijkt rond, maar zoekt niet direct contact met de pedagogisch professional. De professional probeert zijn aandacht te trekken: "Kijk, hier is je lievelingsauto!" De moeder merkt het niet en is al vertrokken.

HALEN 0-2 JAAR

- Een vader komt zijn 20 maanden oude dochter ophalen. Hij pakt haar jas en zegt: "Kom, we gaan." Het kind kijkt op maar blijft spelen. De vader zucht: "Nou, vooruit, nog één minuut." De pedagogisch professional zegt: "Ze was net heel betrokken bij het bouwen, misschien wil ze afronden?" De vader haalt zijn schouders op: "Tja, ze moet gewoon mee."
- Een moeder komt haar dochter van 22 maanden halen en begroet haar enthousiast: "Daar ben je!" Het kind rent op haar af en begint meteen te brabbelen. De moeder luistert en vraagt aan de pedagogisch professional hoe haar dag was. "Ze had veel plezier met de poppen en probeerde iedereen eten te geven," vertelt de professional. De moeder lacht: "Dat doet ze thuis ook!"
- Een vader komt zijn anderhalf jaar oude zoon ophalen. Zodra het kind hem ziet, begint hij te huilen en steekt zijn armpjes uit. De vader kijkt geschrokken naar de pedagogisch professional. "Is er iets gebeurd?" vraagt hij onzeker. De professional knikt begripvol en zegt: "Nee, we hebben vandaag een drukke dag gehad, ik denk dat hij even moet ontladen."

BRENGEN 2-4 JAAR

- Een moeder brengt haar tweejarige dochter en moedigt haar enthousiast aan: "Ga maar lekker spelen, schat! Kijk, daar is je vriendje." Het kind blijft dicht bij haar staan en houdt haar hand stevig vast. De moeder hurkt en zegt: "Wil je samen met de juf even lezen?" De pedagogisch professional knikt en zegt: "Ja, we kunnen samen naar het boek kijken." De moeder glimlacht en laat haar dochter los.
- Een vader brengt zijn bijna vierjarige zoon en zet hem snel af. "Je weet waar je tas moet, hè?" zegt hij. Het kind knikt en rent direct naar binnen. De pedagogisch professional roept: "Goedemorgen!" en het kind zwaait. De vader knikt en loopt door.
- Een moeder brengt haar driejarige zoon en controleert nog even zijn tas: "Heb je wel je speentje?" Ze blijft langer staan en zegt tegen de pedagogisch professional: "Hij heeft slecht geslapen, dus hij kan wat huilerig zijn." De professional knikt begripvol en zegt: "We houden het in de gaten en laten weten hoe het gaat."

HALEN 2-4 JAAR

- Een moeder komt haar bijna vierjarige dochter ophalen. Het kind stormt op haar af en roept: "Mama, kijk!" De moeder glimlacht, maar zucht: "Ja schat, even rustig." De pedagogisch professional zegt: "Ze heeft vandaag veel gerend en was vol energie." De moeder knikt: "Dat merk ik, ze heeft nog geen seconde stilgestaan."
- Een vader komt zijn driejarige zoon ophalen en vraagt direct aan de pedagogisch professional: "Hoe was zijn dag?" Het kind haakt enthousiast in: "We hebben met water gespeeld!" De professional vult aan: "Ja, hij vond het fantastisch!" De vader lacht: "Mooi, dan weet ik dat ik een extra setje droge kleren moet meenemen!"
- Een moeder komt snel haar dochter ophalen en zegt: "Snel je jas aan, we moeten weg." Het kind blijft echter zitten en kijkt naar de pedagogisch professional. "Wil je nog even je puzzel afmaken?" vraagt de professional. De moeder zucht: "We hebben haast, kom op."

BRENGEN 4-7 JAAR

- Een vader brengt zijn vijfjarige dochter en zegt: "Veel plezier vandaag!" Het kind roept vrolijk: "Ik ga bouwen!" De pedagogisch professional zegt: "Dat klinkt als een mooi plan." De vader lacht en knikt.
- Een moeder brengt haar vierjarige zoon en vraagt aan de professional: "Heeft hij vorige week veel met andere kinderen gespeeld?" De professional antwoordt: "Hij leek wat afwachtend, maar later speelde hij samen met Sam." De moeder knikt: "Ja, hij heeft soms tijd nodig."
- Een vader brengt zijn zesjarige zoon en spoort hem aan: "Schiet op, ik ben te laat!" Het kind staat bij de pedagogisch professional en zegt zacht: "Ik wil nog iets vertellen." De professional knikt: "Wil je het mij vertellen?"

HALEN 4-7 JAAR

- Een moeder komt haar zevenjarige zoon ophalen en kijkt op haar telefoon. "Kom," zegt ze zonder op te kijken. Het kind fronst en zegt: "Maar ik wilde iets laten zien!" De pedagogisch professional zegt: "Hij was heel trots op zijn bouwwerk vandaag."
- Een vader komt zijn zesjarige dochter ophalen en vraagt aan de pedagogisch professional: "Hoe ging het vandaag?" De professional zegt: "Ze was erg behulpzaam naar de jongere kinderen." De vader glimlacht: "Dat zien we thuis ook steeds meer."
- Een moeder komt haar vijfjarige zoon halen en zegt: "Waarom heb je je schoenen niet aan?" Het kind lacht en zegt: "Ik wil nog spelen!" De pedagogisch professional zegt: "Hij had veel plezier bij het bouwen, misschien wil hij het morgen verder afmaken?"

BRENGEN 7-10 JAAR

- Een vader brengt zijn achtjarige zoon en blijft bij de deur staan. "Je weet wat je moet doen, hè?" Het kind knikt en loopt naar binnen zonder om te kijken. De pedagogisch professional zegt: "Goedemorgen!" en het kind zwaait vluchtig.
- Een vader brengt zijn tienjarige dochter en kijkt op zijn horloge. "Ik moet gaan, fijne dag." Het kind blijft even staan bij de pedagogisch professional en zucht. "Alles goed?" vraagt de professional. "Papa is altijd druk."

- Een moeder brengt haar negenjarige dochter en vraagt: "Heb je er zin in vandaag?" Het kind haalt haar schouders op. "Je leek thuis een beetje stil." De pedagogisch professional merkt op: "Gisteren vond ze het al moeilijk om haar vriendinnen allemaal al op vakantie zijn." De moeder knikt: "Dat verklaart veel. Wil je me laten weten hoe het vandaag gaat?"

HALEN 7-10 JAAR

- Een moeder komt haar zevenjarige zoon halen en vraagt direct: "Heb je goed geluisterd vandaag?" Het kind kijkt naar beneden en mompelt: "Ja..." De pedagogisch professional merkt op: "Hij heeft ons fijn geholpen met de activiteit voor de kleintjes." De moeder knikt en zegt: "Dat mag ik hopen."
- Een vader komt zijn negenjarige dochter halen en vraagt direct aan de pedagogisch professional: "Hoe was haar dag?" Het kind glundert: "We deden een experiment met water!" De professional vult aan: "Ze was heel nieuwsgierig en stelde veel vragen." De vader lacht: "Dat hoor ik graag."
- Een moeder komt haar achtjarige zoon halen en blijft op haar telefoon kijken. "Kom," zegt ze kortaf. Het kind frons en trekt aan haar mouw. "Ik heb iets getekend!" De pedagogisch professional zegt: "Hij was heel trots op zijn tekening." De moeder kijkt op: "Oh ja? Laat maar even zien dan."

→ Inzicht in interactie tussen ouder en kind

Uit de interactie tussen ouder en kind kun je informatie halen die relevant is voor jouw samenwerking met ouders. Het kan je inzicht geven in de opvoedstijl en -visie van ouders en de behoeften van het kind. Zo kan je jouw communicatie en pedagogisch handelen hierop afstemmen in het belang van de vertrouwensrelatie met de ouders en het welzijn van het kind. Deze lijst met categorieën helpt je de interactie tussen ouder en kind observeren.

BRENGEN

Ouder toont genegenheid

Voorbeelden: oogcontact, glimlachen, hand in hand, kus of knuffel bij afscheid

Ouder geeft uitleg

Voorbeelden: vertelt wat het kind kan verwachten, welke pedagogisch professionals er zijn, wat er op het programma staat, hoe laat en wie komt halen, bij baby's: vertelt wat hij/zij doet

Ouder heeft positief contact met pedagogisch professional

Voorbeelden: begroet pedagogisch professionals, toont interesse, geeft relevante informatie

Ouder stimuleert zelfstandigheid

Voorbeelden: stimuleert zelf jas, tas, schoenen uit te trekken en op te hangen/op te ruimen, naar de groep te lopen, pedagogisch professionals te begroeten, te vertellen over zichzelf, bij baby's: vraagt om medewerking

Ouder neemt rustig afscheid

Voorbeelden: bereid het kind voor dat het tijd is om afscheid te nemen, stelt kind gerust, biedt emotionele ondersteuning en troost als het kind verdrietig is

Ouder moedigt kind aan

Voorbeelden: wenst het kind een fijne dag/veel plezier, vertelt dat het goed gaat komen, trots is op kind

HALEN

Ouder toont genegenheid

Voorbeelden: oogcontact, glimlachen, kus of knuffel bij hereniging, hand in hand deur uit, benoemt wat te zien is bij het kind (bijvoorbeeld vermoeidheid, plezier)

Ouder toont interesse

Voorbeeld: vraagt aan het kind hoe dag was, wat het kind heeft gedaan, geeft ruimte om te vertellen

Ouder geeft uitleg en kaders

Voorbeelden: vertelt het kind dat het tijd is om naar huis te gaan, maakt afspraak over wat er nog mag/moet gebeuren, wat mee naar huis mag, bij baby's: vertelt wat hij/zij doet

Ouder heeft positief contact met pedagogisch professional

Voorbeelden: begroet pedagogisch professionals, toont interesse, vraagt om relevante informatie, zegt pedagogisch professionals gedag

Ouder stimuleert zelfstandigheid

Voorbeelden: stimuleert zelf jas, tas, schoenen aan te trekken en dragen, pedagogisch professionals gedag te zeggen, bij baby's: vraagt om medewerking